

FUNDACIÓ HUMANITÀRIA DR. TRUETA

Seu social: Gurb
Àmbit geogràfic: comarcal
Forma jurídica: fundació

- 19 persones treballadores
- 13 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social
- 20 persones voluntàries
- 58 persones sòcies
- 30 persones ateses en serveis d'atenció a trastorns de salut mental
- 2 persones ateses en serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.trueta.cat

Breu història de l'organització

La Fundació Trueta va néixer l'any 1993 per donar resposta a la manca de recursos en l'àmbit de la salut als països en vies de desenvolupament i a casa nostra mateix. La nostra primera acció va ser la implementació de la recollida selectiva de fàrmacs als Centres d'Atenció Primària de la comarca d'Osona, i que en molt poc temps vam escampar a tot Catalunya. Aquesta acció humanitària i mediambiental ens va traslladar cap a la social, amb la creació de llocs de treball a persones amb problemes de salut mental greus, per fer la classificació de fàrmacs caducats i no caducats i els enviaments al Tercer Món.

Al Centre Especial de Treball El Merma, afavorim la inserció sociolaboral de persones amb més d'un 65% de discapacitat derivada de problemes de salut mental. A través d'activitats de gestió de residus, les empodrem en un entorn laboral que no prima la productivitat sinó la persona i les seves capacitats i necessitats.

Missió

A la Trueta creiem en les capacitats de les persones amb problemes de salut mental. Valorem més que les persones amb un trastorn mental greu (+65% discapacitat) siguin capaces de desenvolupar-se en un lloc de treball, que no la productivitat que puguin tenir. A través de l'activitat de gestió de residus, principalment el reciclatge de medicaments, l'aprofitament de material sanitari i la destrucció de documentació confidencial, potenciem les seves capacitats.

Afavorim que les persones amb problemes de salut mental trobin sentit a la vida mitjançant la inserció sociolaboral amb activitats de gestió de residus i projectes de cooperació al desenvolupament.

Elements de la missió: persones amb problemes greus de salut de mental; gestió de residus; i cooperació al desenvolupament.

Valors de la missió: respecte, transparència i compromís.

Descripció de l'activitat

Empoderar les persones amb problemes greus de salut mental en un entorn laboral en el qual no prevalgui la seva productivitat sinó les persones i les seves necessitats.

A través de l'activitat de gestió de residus i economia circular, principalment el reciclatge de medicaments, l'aprofitament de material sanitari, la destrucció de documents confidencials, el reciclatge tèxtil i la venda de productes de segona mà, potenciem les seves capacitats i evitem l'aïllament social i personal

que pateixen aquestes persones.

Per a la majoria de les persones el treball significa una font d'ingressos i és una raó primordial per treballar. Tanmateix, la compensació econòmica no és l'única funció associada al treball, perquè el treball comporta altres beneficis com: activitat física i mental, és una oportunitat per establir noves coneixences, permet fer amistats i potencia l'autoestima. D'altra banda, per a les persones amb problemes de salut mental, el sistema de pensions és un element determinant a l'hora de decidir si volen treballar o no. A la Trueta oferim una alternativa per poder fer compatible el cobrament d'una pensió amb una activitat laboral adequada a les seves necessitats.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

TEIXINT OPORTUNITATS

Breu descripció

Fomentar el reaprofitament de roba en desús amb una finalitat social i terapèutica. La Fundació compta amb 2 botigues de segona mà de venda de roba, llibres, objectes de decoració, articles infantils i parament de la llar. A l'hora de fer la tria de la roba donada, ens trobàvem que no tota era apta per posar a la venda, havent de llençar als abocadors la roba no apta. Per evitar-ho, la Trueta va engegar fa 3 anys un projecte de reaprofitament de la roba no apta per convertir-la en altres articles i evitar llençar-la als abocadors. Actualment, tenim el disseny de 2 articles (rotllos de cuina i discos desmaquillants).

La nova línia de treball que ha emprès la Trueta, que ja té més de 15 anys d'experiència en la venda de roba i objectes de segona mà a través de les seves botigues l'Atelier i Tam Tam a Vic i Manlleu, ha permès crear una cadena de triatge i costura que permet afermar llocs de treball per a persones amb problemes de salut mental greu, amb discapacitats superiors al 65%. A través de l'activitat de reciclatge tèxtil i la venda de productes de segona mà, potenciem les seves capacitats i evitem l'aïllament social i personal que pateixen aquestes persones. Estimulem la creativitat i la imaginació, fomentem el pensament lògic, la necessitat de coordinar mà/ull ens ajuda a treballar el concepte espacial i permet treballar la motricitat fina. Com que són activitats repetitives, afavoreix la concentració, el valor de la paciència i la constància, mantenir l'ordre i la cura del material, compartir idees. Tot amb la finalitat que les persones afectades per aquest trastorn puguin assolir un nivell d'integració laboral i social que els permeti una millor qualitat de vida.

Aportació de valor de la iniciativa

La iniciativa sorgeix de la necessitat d'aconseguir una plena integració de les persones amb problemes greus de salut mental a la societat i la protecció del medi ambient, a través d'un projecte de reutilització i economia circular. Davant l'evidència que no tota la roba que rebem és apta per posar a la venda de segona mà i que la no apta havia d'anar a parar a l'abocador, amb els problemes mediambientals que comporta, l'any 2018 vam començar a pensar quina sortida podríem donar a la roba no apta i que a més fos una activitat que poguessin desenvolupar les persones ateses amb especials dificultats. A partir d'aquí va sorgir la iniciativa de transformació del tèxtil en altres peces reutilitzables. Durant aquests tres anys d'implantació, estem assolint que un 50% de la roba no apta per posar a la venda no vagi a parar als abocadors i que el 100% dels usuaris del nostre centre se sentin útils i facin una tasca amb valor afegit.

Necessitats identificades

El projecte respon a la necessitat d'oferir oportunitats laborals a persones amb problemes greus de salut mental de sortir del seu aïllament. Aquestes persones viuen sota l'espasa de Democles de l'estigmatització, la reclusió a casa, l'aïllament i l'exclusió social. L'activitat laboral que desenvolupen a la Trueta és per a ells un estímul per sortir de casa, relacionar-se amb altres persones, millorar l'autoestima, alleujar el conflicte familiar i millorar el sentiment de benestar. L'activitat laboral es converteix en un complement terapèutic al tractament psiquiàtric i farmacològic.

D'altra banda, davant l'emergència climàtica, tots els esforços sumen i evitar que la roba que ja no ens posem acabi als abocadors serà una obligació a partir del 2025. En la gran majoria de cases ja és habitual trobar diferents cubells d'escombraries per a les diferents fraccions. Reciclar el plàstic, el paper, el vidre i el residu orgànic és un hàbit cada vegada més estès, però encara hi ha marge per anar més enllà. El residu tèxtil és un dels residus domèstics més desaprofitat. Segons dades de l'Agència de Residus de Catalunya, només es recicla un 12% de la roba en desús

El projecte contribueix a minimitzar l'impacte mediambiental dels residus que genera la nostra societat i a la vegada ho fa amb una finalitat social i terapèutica que permet dur a terme un treball d'integració social i de lluita contra l'estigmatització i l'exclusió de persones amb problemes greus de salut mental.

Principals objectius assolits

- Obertura d'una nova línia econòmica en el Centre Especial de Treball.
- Disseny de 2 articles tèxtils totalment sostenibles i reutilitzables.
- Dotar d'habilitats de costura les treballadores i les usuàries.
- Adquisició i millora d'hàbits laborals: coneixements, capacitats, habilitats, destreses i comportaments laborals, que es posen en joc en l'execució de qualsevol activitat laboral.
- Millora de les habilitats personals i socials: dotar d'un conjunt

de conductes i hàbits que els ajudin en les seves relacions personals: saber iniciar, mantenir i finalitzar una conversa, saber formular preguntes, seguir instruccions, empatia, respecte, etc.

- Inclusió sociolaboral: cadena de triatge i reutilització del residu tèxtil.

Principals resultats obtinguts

A través del procés d'inserció sociolaboral que portem a terme a la Trueta, la persona amb problemes greus de salut mental aconsegueix un conjunt d'efectes psicossocials concrets que el porten a viure una vida amb sentit, caracteritzada per l'autogestió de la malaltia, la força moral i un sentit positiu d'un mateix:

- S'ha creat una línia de reciclatge tèxtil en el Centre Especial de Treball (CET).
- El 100% dels treballadors i usuaris del CET se senten part de la societat.
- El 80% de les persones no es defineixen com a malalta mental, sinó que adopta una identitat segons la seva professionalització.
- El 60% ha pres consciència de les pròpies capacitats.
- El 60% de les persones milloren les seves capacitats organitzatives.
- 68% residu tèxtil reutilitzat.
- Creació de 2 productes nous (rotllos de cuina i discs desmaquillants).

Abast de l'experiència

Creació d'una nova línia de negoci basada en l'economia circular per consolidar i fer créixer el Centre Especial de Treball El Merma de la Fundació Humanitària Dr. Trueta i la botiga de venda d'articles de segona mà Atelier. La base del projecte és reaprofitar residus tèxtils i fomentar la inserció laboral de persones amb problemes greus de salut mental amb discapacitat superior al 65%. Es treballa amb roba en desús (no apta per posar a la venda de segona mà) per fer-ne un reaprofitament. De la roba usada, es tracta de separar: teles, botons, cremalleres, peces metàl·liques, sivelles, cordills, cuir, etc. Amb imaginació i creativitat, de les teles en podem obtenir: rotllos de cuina i cotonets desmaquillants.

Persones implicades en l'experiència

Treballadores: 5

Membres equips directius: 1

Voluntàries: 2

Principals factors clau d'èxit

La clau de l'èxit és que convertim el sobrant en una oportunitat laboral per a les persones amb problemes de salut mental i, alhora, una lluita per minimitzar l'impacte ambiental i un estalvi econòmic.

Es tracta d'una activitat que requereix molt poca inversió en compra de producte, ja que els proveïdors de la nostra activitat són els habitants de la comarca d'Osona que decideixen desprendre's d'utensilis personals que ja no necessiten, però que creuen que poden tenir una segona oportunitat. El que sí que necessita, és mà d'obra que s'encarregui de classificar els materials i de realitzar tot el procés de costura creativa, tet que ens permet oferir llocs de treball a persones amb problemes greus de salut mental.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

En l'estudi de viabilitat previ a la posada en marxa del projecte, ja es va veure que, malgrat no ser 100% viable, sí que complia els aspectes mediambientals i d'inserció sociolaboral que persegueix la Fundació, i amb l'ajut de subvencions i aportacions privades, vam aconseguir la inversió necessària per crear el taller tèxtil. A partir d'aquí, promovem la venda dels nous productes a través de les xarxes socials i de comerços locals. Per obtenir un impacte mediàtic, vam firmar un conveni de col·laboració amb la UVic, col·laborant amb l'entitat en la definició de les estratègies de màrqueting, promoció i comercialització d'una nova línia de productes que es fonamenten en la reutilització de teixits de cara a donar-los una nova utilitat, contribuint així a una experiència d'economia circular i de promoció d'activitats econòmicament i mediambientalment sostenibles.

La UVic aportarà un equip de treball format per un mínim de tres estudiants, els quals desenvoluparan durant quatre mesos el treball d'avaluar els canals per donar a conèixer els nous productes, les seves línies de comercialització, l'estudi sobre el posicionament, les accions de màrqueting i promoció necessàries, la comunicació als mitjans convencionals així com a les xarxes socials, la monitorització de l'impacte i l'avaluació dels resultats.

Elements innovadors que aporta l'experiència

L'acció innovadora del projecte recau, en que en el nostre centre empoderem les persones amb problemes de salut mental amb més d'un 50% de discapacitat en un entorn laboral que no prima la productivitat sinó les persones i les seves capacitats. És molt important remarcar el percentatge de discapacitat dels nostres treballadors.

També recau en la voluntat de canviar els hàbits de consum de la societat i encaminar-nos cap a una societat més justa i responsable. És evident que un sistema econòmic basat en un creixement econòmic constant i accelerat és del tot inviable.

I també és ben clar que si no hi ha la voluntat de fer prendre consciència que s'han de canviar radicalment les formes de producció i de consum de la societat actual, ens encaminem a un col·lapse i una autodestrucció certes, com se'n desprèn dels informes elaborats per l'IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change). Així doncs, les nostres activitats laborals consistents en la gestió de residus i la recollida i reutilització de materials tèxtils, estan encaminades a lluitar contra la malversació, a afavorir l'aprofitament i la reutilització, i, en definitiva, a fomentar una economia circular que crea valor i, en definitiva, prosperitat, allargant la vida útil dels productes i traslladant els residus del final de la cadena de producció al principi. Sense deixar de banda que ajudem a crear llocs de treball a persones en risc d'exclusió.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

Un dels principals factors que pot permetre la transferència i replicabilitat de l'experiència és que es tracta d'un model de negoci d'economia circular on promovem l'optimització de recursos i l'aprofitament de residus, donant-los una nova vida per convertir-los en nous productes. D'aquesta manera protegim el medi ambient (reduïm les emissions i disminuïm la generació de residus) i fomentem la inserció sociolaboral de persones que es troben en risc d'exclusió social.